

hvis han over for en beslutning har undladt at tage til orde. Dette vil ministeren ved en formel, protokolleret afstemning klartest kunne gøre ved at stemme imod; har han hverken stemt for eller imod, eller har der ikke fundet nogen egentlig afstemning sted, må det afhænge af bevisførelsen, om han under drøftelsen har taget til orde imod beslutningen.

Det vil normalt være en forudsætning for, at der kan pålægges ansvar for passivitet, at beslutningen hører under det pågældende ministeriums forretningsområde eller dog berører dette f. eks. i tilfælde, hvor nært beslægtede sagsområder hører under forskellige ministerier, jfr. kommissionsbetænkningen, side 67. Ansvar for passivitet over for sådanne beslutninger, truffet uden for statsråd (jfr. lov af 1939 § 2 i slutningen), vil kunne falde ind under § 6, nr. 1 a.

Eksempelvis kan der blive tale om at pålægge ansvar i det i kommissionsbetænkningen, side 67, omtalte tilfælde, at det drejer sig om en beslutning, „hvis denne er et væsentligt led i regeringens principielle politik“. Allerede i betragtning af de vanskeligheder, som vil kunne opstå ved fortolkningen af dette lidet præcise udtryk, har man fundet det u hensigtsmæssigt at anføre dette som et eksempel i lovtæksten.

Til § 4.

Man har fundet det rigtigt og hensigtsmæssigt ved denne bestemmelse, der i det væsentlige svarer til § 4 i loven af 1939, udtrykkeligt at fremhæve ansvaret for undladelser — i henhold til eller uden kongelig beslutning — af pligtmæssige regerings handlinger. Hvorvidt statsministeren i et sådant tilfælde kan drages til ansvar, må afhænge af, om bestemmelsen i 2. punktum om medvirken kan komme til anvendelse. Begrebet medvirken — sidste punktum — må naturligvis overalt, hvor det kommer til anvendelse i henhold til denne lov, forstås på samme måde; for at forebygge enhver tvivl har man derfor henvist til bestemmelsen herom i § 2, stk. 2.

Til § 5.

Efter bestemmelserne i §§ 2 og 3 om ansvar for medunderskrift og medvirken og i § 4 om ansvar for undladelser af særligt påbudte regerings handlinger har man fundet det rigtigt i § 5 særskilt at præcisere ministrenes oplysningspligt over for folketinget. Det må anses for rimeligt, at der kun kan blive tale om ansvar, når det pågældende forhold er af betydning for folketingets arbejde, omstændigheder, der må anses for relevante i den omhandlede forbindelse.

Fortielser kan efter omstændighederne være ensbetydende med urigtige eller vildledende oplysninger, men bortset herfra kan der forekomme tilfælde, hvor ministeren har eller — f. eks. efter at have besvaret en forespørgsel — får viden om forhold, som folketinget bør have og derfor *med føje* kan vente at få oplysning om, uden at der har været grundlag for i tinget eller under et udvalgs møde at fremsætte direkte spørgsmål herom.

Det synes vanskeligt at formulere en skarpere afgrænsning af området for ansvars pådragende fortielser end ved ordene „med føje“. Den tilsyneladende ubestemthed i dette begreb vil næppe volde reelle fortolkningsvanskeligheder i praksis. Der kan henvises til, at betæneligheder eller vanskeligheder i så henseende ikke synes at have gjort sig gældende med hensyn til andre udtryk af lignende art i straffeloven, såsom „på utilbørlig måde“, „særlig stødende“ og andre i 12. kapitel om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, der har væsentlig strengere strafferammer, eller udtrykket „med rimelig grund“ o. lign. i § 263 om krænkelse af privatlivets fred.

Til § 6.

Bestemmelsen omhandler de handlinger og undladelser ud over de i §§ 2-5 særligt fremdragne, for hvilke en minister kan drages til ansvar. De er delt op i 3 grupper, i nr. 1, 2 og 3.

I nr. 1 omtales generelt ansvaret for ministerens egne handlinger eller undladelser og i naturlig sammenhæng hermed dennes myndighedsmisbrug, svarende til § 9 i loven af 1939. Med hensyn til eventuelt ansvar for udførelsen af en anden ministers beslutning henvises til det herom til § 2, stk. 2, anførte.

I nr. 2 a, b og c behandles de tilfælde, i hvilke det må anses rimeligt at fastslå, at ministeren er ansvarlig for underordnede handlinger og undladelser, som subjektivt vil kunne lægges ham til last, nemlig hvis han ikke har søgt at hindre lov- eller pligtstridige (jfr. § 7, stk. 2) dispositioner enten indirekte ved instruktion eller tilsyn i et efter omstændighederne rimeligt omfang eller ved indgreb direkte rettet på den pågældende beslutning eller dennes faktiske gennemførelse.

Endelig fastslås i nr. 3, at ministeren i to grupper af tilfælde har et ansvar for underordnede handlinger og undladelser, uanset at disse som sådanne ikke kan tilregnes ham. I realiteten kan der næppe siges at ske nogen fravigelse af sædvanlige skyldprincipper.

I bestemmelserne i nr. 2 og 3, der i det væsentlige svarer til §§ 5 og 6 i loven af 1939, jfr. kom-